

Den Helige Ande, Jungfru Maria och Kyrkan

Föredrag den 9 juni 1998 hos Mariadöttrarna, Heliga Hjärtas Kloster
Biskop Anders Arborelius ocd (före biskopsvigningen)
(Föredraget är nedskrivet efter bandinspelning)

Vi börjar med en bön till den Helige Ande.

Godhetens Gud, uppfyll mig med den Helige Ande. Töm mig på min egen ande och ge mig din Ande, så att jag bara lever för att älska Dig. I Faderns och Sonens och den Helige Andes namn. Amen.

När vi ber denna bön tillsammans med Jungfru Maria kan den verkligen få liv. Mitt liv går ut på att tömmas på allt det egna, på jaget, på mig själv, så att Guds Helige Ande kan bli det innersta, den som styr mig i allt, så att jag kan leva för att älska Gud alltid. Vårt andliga liv, som omfattar hela vårt liv, blir både lättare, gladare och hoppfullare om vi försöker se på det genom Marias ögon.

Den Helige Ande, som skall fylla vårt liv, blir lite mer tillgänglig för oss genom Jungfru Maria. Hon ger oss den lilla aning om vem Anden är, som vi behöver för att ständigt öppna oss för honom. Anden är den mest fördolda av de gudomliga personerna, men genom Maria kan vi lite tydligare se hans konturer, hans verkan och hur han kan uppfylla oss.

Vi kan se på Andens verkan hos Maria utifrån den obefläckade avlelsen. När vi följer hennes historia är det den som är själva början. Från det första ögonblicket av sin existens är Maria, som vi dogmatiskt säger, befriad från arvsynden. Men vi kan också se den obefläckade avlelsen framifrån och säga, att Maria från det första ögonblicket av sin existens är uppfylld av den Helige Ande. Arvsynden gör det bara svårt och besvärligt för oss att ta emot den Helige Ande. Men hos Maria finns inte arvsynden. Johannes av Korset (1542-1591) beskriver den obefläckade avlelsen genom att säga, att Maria i varje ögonblick kunde ta emot Andens impulser. Hon kunde låta sig ledas av Anden och hans inspiration. Hela hennes karaktär, personlighet och historia tecknas av att Anden har överskuggat henne från början.

När vi hör om Marias obefläckade avlelse kan vi säga två motsatta saker. Vi kan säga, att vi aldrig kan bli obefläckade i den mening som hon är det och att det bara gör det ännu svårare för oss. Vi kan också säga, att det gör det ännu lättare för oss, för då ser vi i en människa som vi, hur det går till att ta emot Anden och låta sig förvandlas av honom. Marias stora uppgift i det kristna livet är att ge oss en slags bruksanvisning för hur vi tar emot Anden. Vi behöver någon som visar vad det är att lyssna till Anden och ta emot honom.

Hela Marias liv är andefyllt. Vi skall försöka följa den process Anden utför i hennes liv och se hur Anden alltid finns med. Maria är en andeikon. Genom att se på Maria ser vi liksom rakt igenom henne på den Helige Ande. Genom att se på Maria får också vi låna hennes ögon, så att vi kan se vidare. Vi kan gå ännu längre, allra helst i Heliga Hjärtas Kloster, och säga att vi också får låna hennes hjärta. Det kan vara bra att ha, när vi känner hur svagt vårt eget hjärta är. Vi har både rätten och möjligheten att efterfölja Maria också som den Obefläckade. Först tycker vi att det låter djärvt och dumdrigt. Kan vi efterfölja den obefläckade avlelsen, som är ett privilegium som bara Maria har fått? Ja, det borde vi kunna göra, när Jesus säger att vi skall vara skall vara fullkomliga såsom vår himmelske Fader är fullkomlig (Matt 5:48).

En princip i vår tro är att vi är kallade till det som är större och högre än det vi själva kan uppnå. På grekiska talar man om *epektasis*. Vi har några viktiga ord som är svåra att översätta. För Marias *fiat* får vi ha en hel mening: ”må det ske med mig som du har sagt”. När det gäller *epektasis* brukar man hänvisa till de texter av Paulus, där han talar om att sträcka sig mot målet (Fil 3:13-14). Han måste liksom bli längre än han själv är. Han vet att målet är större än det han kan uppnå med egna krafter. Men ändå måste han sträcka sig och löpa mer än han kan. Det får vi inte förstå som en superprestation utan tvärtom som en nåd, som är så stor att vårt inre liksom måste utvidga sig för att det vi tar emot skall få plats.

Vi kan aldrig uppnå målet med egen kraft. Här har protestanterna rätt. Det är en nåd. Vi kan inte av egen kraft nå fram. Men vi kan med vår längtan och vårt hopp så att säga krypa in i både Jesu och Marias hjärtan för att ta emot det som är större än det vi kan ta emot. Det låter inte särskilt logiskt, och det är det inte. Men denna dynamik är livsavgörande i det kristna livet. Vi nöjer oss inte med det vi kan uppnå, det vi kan tillgodogöra oss, utan vi längtar efter och sträcker oss hela tiden efter mer och nöjer oss inte med det vi har.

Här handlar det om något som lätt kan missuppfattas. Vi skall inte alltid vara missnöjda och tycka att det vi har fått av Gud inte är bra. Men vi skall ha längtan efter de högsta och största nådegåvorna, inte för att prestera eller glänsa, utan för att Gud skall bli förhärligad i oss. Det är en mycket subtil skillnad, som gör att *epektasis*-temat lätt missuppfattas och missbrukas. Det kan bli tal om världsmästerskap och krampaktig strävan efter dygder, men *epektasis* är ett helt annat begrepp. Även om allt kan missuppfattas och missbrukas, får vi inte vara så rädda att vi inte har längtan och hopp efter det största och det högsta.

Kanske tydligare än något annat koncilium säger det Andra Vatikankonciliet att kallelsen till helighet gäller oss alla. Vi måste vidare. Vi skall vara fullkomliga, så som vår himmelske Fader är fullkomlig. Men det blir lite lättare och mer överkomligt, om vi ser det i Marias ljus. Maria har också en roll att göra den himmelske Fadern lite mer åtkomlig. Det kan verka paradoxalt. Men redan kyrkofadern Johannes av Damaskus (ca 650-ca 754) sade, att när Maria föder Jesusbarnet i tiden, återspeglar hon Fadern som föder honom i evigheten. I evigheten föds Sonen, det eviga Ordet, enbart ur Faderns sköte. Han är den enda källan. När Sonen blir människa, föds han enbart ur Marias jungfruliga sköte. På något sätt kan alltså Maria ge oss vissa tydligare konturer av både den Helige Ande och Fadern.

Längtan efter att förvandlas av Guds helighet, att bli fullkomlig som Fadern, blir lite överkomligare om vi ser det som en efterföljelse av Maria som den Obefläckade, den som tar emot Andens impulser. Även om vi känner arvsynen i oss själva och tycker att det i oss inte finns något som inte är fläckt, finns det ändå en längtan i oss att allt detta som är fläckt skall bli obefläckt. I himlen blir vi obefläckade. Där finns det varken fläck eller skrynkla på Kyrkan. Men vi behöver ikonerna av Maria och se att det redan från början finns någon som illustrerar frälsningens fullhet.

Annars är det mycket lätt att säga: ”Vad är detta med frälsning?” I början, när man har novissjukan, synar man de andra i sömmarna och ser om de är fullkomliga. Så småningom under novitiatets in gång upptäcker man, att det är de egna fläckarna som är de stora. Då kan det ibland smyga sig in en viss hopplöshet. Man tänker: ”Jag är som jag är. Det kan inte ändras”. Då behöver vi uppmuntran från Maria för att gå vidare i längtan efter det som vi aldrig till fullo kan få här på jorden.

Ändå är vi kallade att redan här sträva och längta efter en så hög grad som möjligt av obefläckad existens. Det är egentligen något mycket vardagligt. Det är en trossanning att vi får impulser från Anden. Anden är inte tyst. Det är därför vi har tystnad i kloster för att vi skall kunna höra Andens stilla brus. De små brusljuden i ventilationstrummor är till för att påminna oss om Andens sus och brus. Vi kan påminnas om Andens inspiration och impulser på många olika sätt. Ofta sker det bakvägen. Mose säger att han ser Gud bakifrån. Att göra det passar mycket bra på den Helige Ande. Efteråt upptäcker vi, var vi skulle ha lyssnat till Anden. Vi ser det då på ryggen. Men så småningom kan vi bli lite mer fogliga för Andens inspiration och impulser.

Det finns perioder i vårt liv när vi tycker att Anden talar lite tydligare. Här har Maria en stor fostrande roll att hjälpa oss. Vi kallar Maria *Mater et Magistra*, Moder och Läromästarinna. I detta sammanhang anknuter jag till en text av Anders Piltz som säger: ”Hemmet i Nasaret var en skola. När Joshua Ben Joseph, Jesu judiska namn, växte upp fick han av sin mor och far lära sig att varje steg i livet åtföljdes av en speciell välsignelsebön”. De fromma judarnas sätt att besvara Andens inspiration innebär att man har en välsignelsebön för varje gest man gör. Man försöker besvara Guds tilltal genom att välsigna honom. Faktiskt har vi övertagit detta bruk, inte minst i liturgin, i offertoriet: ”Välsignad är du, Herre, världsalltets Gud” som ger oss detta vin och detta bröd. Det var och är fortfarande de fromma judarnas sätt att leva i Guds närvaro att ha små välsignelseböner, *berakhot*, på hebreiska, då man välsignar Gud. ”Välsignad vare du”, ber man när man tar på sig kläderna, när man tvättar sig, när man går från det ena till det andra. Det är ett sätt att söka besvara Guds tilltal, Andens impulser.

Inom parentes sagt har det judiska sättet att be påverkat de polska skodda karmeliterna. På 1700-talet gav de ut ett manuale, något man förr hade i kloster. Man hade där samma grundidé att allt var reglerat. När man gör si, då ber man så. Varje gest var reglerad. Man anknöt till det judiska sättet att be och hade en välsignelsebön, där man välsignade Gud vad man än gjorde.

Om vi tar inkarnationen på allvar får vi tro, att Jesus fick lära sig att be på det judiska sättet. Eftersom Josef mer var upptagen vid snickarbänken, var det med största sannolikhet Maria som lärde honom att be. Vi ser vid vissa tillfällen i Jesu liv att han ber på det sättet. Vi har ofta bara behållit välsignelsebönen, när vi välsignar maten. Det ständiga välsignandet av Gud har tunnats ut lite. Även om det sättet att be verkar främmande för oss, är vårt sätt att leva i Guds närvaro genom små skottböner i princip samma sätt att be, att försöka vara vaken, att försöka ta emot Guds impulser.

Ibland är det bra att föreställa sig att vi är med i hemmet i Nasaret. Under medeltiden var det ofta grundspiritualiteten i Karmel. Man föreställde sig mycket konkret att här levde man i Nasaret. När jag går i kloster, är Maria, Josef och Jesus med. Allt vad jag gör, gör jag i deras närvaro. Det är ett sätt att öppna sig för den Helige Ande. Lyckligtvis finns det lika många sätt att göra det som det finns själar. Vårt liv går ut på att upptäcka hur vi tar emot Anden. Hur öppnar jag mig för honom? Hur välsignar jag Gud? Här har Maria sin moderliga, fostrande roll också i vårt liv, för att vi skall ledas in i den ständiga, obrutna gudskontakten.

Vi måste komma ihåg att dogmatiskt, sakramentalt finns redan gudskontakten genom vårt dop. Vi är Andens tempel. I oss lever och verkar Anden. Lika verkligt som han verkade i Maria, verkar han i oss. Skillnaden är bara att det för honom var lättare i Maria. Där fanns inte motståndet, trögheten. Vi behöver en modell, någon som kan säga: ”Jag är frälst från början. I mig har Kristi frälsningsverk segrat. I mig talar Anden utan att möta något hinder”.

Ändå får vi tro att det är Marias högsta önskan att dela med sig av den obefläckade avlelsens nåd. Vi är kallade att efterfölja Marias exempel, även om vi vet att i oss finns arvsynnen som gör att det liksom är en dimridå mellan oss och Anden. Men det är bara en dimridå och inte, som vi ibland tycker, en slags Berlinmur. Arvsynnen kan aldrig helt stänga ute Anden. Vi kan inte försvara oss och säga att, eftersom vi är behäftade med arvsynd, kan vi inte ta emot Andens impulser.

Vi vet att Anden talar. Alla impulser kan vi knappast fånga upp, men vi kan vänja oss vid att låta oss ledas av Anden. Innerst inne brukar vi i de flesta omständigheter veta vad det är Anden vill. Ändå måste vi erkänna att vår tröghet gör det svårare för oss. Men vi kan också se vår tröghet som en ständig påminnelse att vi behöver Jesu frälsningsverk. Ingenting blir riktigt så vackert och fint som vi skulle vilja. Det finns alltid fläckar hos oss, på samma sätt som det nästan alltid finns fläckar på våra glasögon och fönster. Hur mycket man än putsar, syns fläckarna, särskilt om det är solsken.

Hur mycket vi än skrubbar och tar bort så finns det fläckar i oss. Det kan vi också se som vårt privilegium. Det gör att vi alltid behöver Jesus, att vi aldrig kan säga, att nu klarar vi oss själva och är så heliga att nu får Jesus hålla sig undan. Vi säger naturligtvis inte så, eftersom vi är väluppfostrade, men vi kan frestas åt det hållet. Egentligen är det omöjligt att tänka så. Vi har våra fläckar, men det gör oss inte främmande för Maria, den Obefläckade, vilket skulle vara som att säga att hon är på en annan planet och inte kan säga oss någonting eller hjälpa oss.

Det är just eftersom Maria är obefläckad som vi i henne ser det vi egentligen är och borde vara. Fläckarna tillhör inte vår natur, skulle vi säga på katolskt språk. Arvsynnen är inte något som finns med från skapelsens begynnelse. Vi är inte skapade befläckade. Fläckarna har kommit in genom ett olycksfall i arbetet. De finns där, men de tillhör inte vårt sanna väsen, och vi tror att vi i härligheten hos Gud skall vara obefläckade. Här på jorden har vi fått dem, både som en slags botgöring och som en slags nåd. Vi skulle helt enkelt inte stå ut att leva om vi var obefläckade.

Vi får inte glömma att Maria var oerhört sårbar för allt lidande och all svaghet som hon såg omkring sig. Det får vi tänka på, när vi ser henne under korset. Det var inte bara en vanlig mor som såg sin son söndersliten. Det kan vara illa nog. Vi kan tänka på modern i Mackabeerböckerna (2 Mack 7), som man alltid har tolkat som en profetisk bild av Maria. Modern ser sina barn, det ena efter det andra, dö. Maria är helt fri från arvsynnen och därmed mycket sårbar för allt lidande. Arvsynnen gör oss trots allt lite okänsligare för andras lidande. Det ligger något av barmhärtighet i det också. Vi får inte tro att vi blir bara lyckligare och gladare, när arvsynnen börjar tunnas ut och fläckarna försvinner. Det blir på något sätt också svårare, vilket man kan märka hos vissa människor.

När jag nyligen var i Italien träffade jag en dam, som var mycket känslig. Så fort hon var ensam hemma satte hon på TV:n, och där såg hon alltid bara olyckor. Då grät hon. Det var som om det skydd som de flesta har gentemot andras synd och olycka hade tvättats bort. Det blev en stor känslighet som blev hennes sätt att delta i Marias förbön för de svårt drabbade människorna.

Vi är kallade att efterfölja Maria, också som den Obefläckade. Det är en mycket stor hjälp för oss att veta, att hon vill dela med sig av denna efterföljelse till oss. Samtidigt måste man sätta

en liten varningstext, liksom man gör på cigaretterna. Vi kan bli överkänsliga. Maria har en styrka, men hon har också inte bara ett utan sju svärd i sitt hjärta. Sjutalet uttrycker smärtans fullhet. Det är inte riskfritt att efterfölja Maria! Ändå måste vi våga göra det och det är något mycket alldagligt. Vi säger att Maria är en *pneumataforos*, en Andens bärare. Det är vi också genom vårt dop.

Franciskus (1182-1226) talar om Maria som Andens brud. I den franciskanska spiritualiteten är bandet mellan Anden och Jungfru Maria mycket starkt. Både hos Franciskus och hos Maximilian Kolbe (1894-1941) märker vi tydligt, hur de knyter samman Anden och Maria. Kolbe har en mycket stark text, där han säger att förhållandet mellan Anden och Maria liknar den hypostatiska föreningen mellan det eviga Ordet och Jesu mänskliga natur. Naturligtvis har Anden inte blivit kött i Maria. Vi får akta oss för sådana uttryck när vi har protestantiska vänner i närheten, eftersom det vi säger mycket lätt kan missförstås.

Vad Kolbe menar är att Maria återspeglar Anden på ett så unikt sätt att det har en viss likhet med den hypostatiska föreningen mellan det eviga Ordet och Jesu mänskliga natur, men det är bara en likhet. Avståndet mellan Maria och Anden är naturligtvis ännu mycket större. Maria förblir en vanlig människa som lever i tro, hopp och kärlek. Det hjälper också oss att se, hur hon är oss nära. Som *Lumen Gentium* betonar levde också hon i tro. Hon såg inte Anden. Hon hörde honom inte med sina öron, utan hon fick också göra akter av tro, hopp och kärlek.

Den grekiske kyrkofadern Nicolas Cabasilas (1322-1397) säger: ”Ingen människa kan lida så mycket som Jungfrun gjorde”. Återigen ser vi att om vi tar emot Anden, är det som om sinnet för både glädje och smärta skärps. Påsken blir mer konturfast. Både smärtan, då vi verkligen får dela Jesu lidande, och glädjen, då vi får dela hans uppståndelse, skärps. I traditionen har man alltid sett det hos Maria som var med under korset. För någon tid sedan har påven tagit upp traditionen att Maria var med också vid uppståndelsen. Det kan inte dogmatiskt hävdas, att Maria skulle vara den första som fick ta emot uppståndelsens seger och se den Uppståndne. Men på något sätt var hon med och fick del av uppståndelsens seger, och det blev beseglat genom hennes upptagelse i himlen.

Maria kan genom sin lyhördhet för Anden hjälpa oss att leva påsken på ett djupare plan. Det gäller alla de kristna mysterierna. I vardagen, i vårt Nasaret, kan vi upptäcka, att vi inte är långt borta från Jesus Kristus. Den Helige Ande håller oss ständigt i hans närvaro. Vi får inte heller glömma att Anden liknar Maria på så sätt att han drar sig undan för att visa på Jesus. Det är naturligtvis inte Anden som efterföljer Maria utan Maria som efterföljer Anden. Men de liknar varandra på så sätt att Anden liksom Maria aldrig står i centrum för vår uppmärksamhet.

Anden är aldrig den som pockar på vår kärlek. Han är den som ingjuter kärlek till Jesus i vårt hjärta. När vi i år firar Andens år, får vi inte säga att vi nu bara skall vörda Anden, bara tänka på honom och bara vända oss till honom. Det är helt emot hans karaktär. Anden är alltid den som driver oss djupare och djupare in i gemenskapen med Jesus. Vi ser i evangeliet att Jesus bara leder oss vidare till Fadern. Här kan vi säga att vi finner urbildningen av *epektasis*-rörelsen, där vi drivs allt vidare och längre in i Faderns outtömliga mysterium. Både Anden och Jesus driver oss till Fadern.

Maria skall bara peka vidare, hjälpa oss att bli kvar i den ständiga lyhördheten för Guds Andes röst. Detta upprepas dag efter dag, stund efter stund, ögonblick efter ögonblick,

hjärtslag för hjärtslag. Det underbara är att det aldrig är för sent att hoppa på tåget. När vi hör talas om Andens ständiga impulser är det lätt att bli missmodig vid tanken på så många ögonblick som har gått förbi. Men varje ögonblick rymmer en ny oanad nåd. Vi behöver inte se bakåt på alla ögonblick som rann oss ur händerna. En av arvsyndens tragiska följder är att vi mer ser på fläckarna, misslyckandena. Då blir vi naturligtvis modlösa och tycker att det är svårt.

Men ser vi på allt ur Marias perspektiv gäller det bara att ta emot det som ges just nu, inte sörja över spilld mjölk utan stå med tomma händer ögonblick för ögonblick och ta emot det som Gud ger just nu och tro att detta är ett fungerande sätt att leva. Det är inte en utopi. Vi kan öva upp vår förmåga att lyssna, vara lyhörda och lydiga. Vi kan koncentrera allt till det lilla ordet *fiat*, Må det ske med mig som du har sagt, låt det ske. Faktiskt kan vi säga att *fiat* är samma ord som amen, att bejaka Guds vilja, Guds tilltal.

I ordet *fiat* ligger också ett *magnificat*. Ordet *magnificat* uttrycker det hebreiska *berakhah*, välsignad vare du. En grundhållning i hela Bibeln är att välsigna, lovsjunga, tacka Gud. Återigen ser vi att man på svenska behöver många ord för att återge ett visst ord. Det gör det lite svårare för oss, medan hebreiskan och latinet gör det lite lättare. Det är därför vi även på svenska säger, att vi på kvällen skall sjunga *Magnificat*. Dessa ord kan hjälpa oss att upptäcka något av den grundhållning som Maria vill förmedla. Därför är det ibland bra att upprepa de små orden under dagens lopp. Vi kan säga *fiat*, även när potatisen bränns vid, och *Magnificat*, även när det piper i rören. Det gäller att hitta vårt sätt att be, liksom man gjorde i hemmet i Nasaret, att öppna oss för de impulser som Anden ger oss här och nu.

Då blir hela vårt liv ett slags pingst. Vi skulle kunna säga att Marias liv var en ständig pingst. Den obefläckade avlelsen är egentligen ett förebud om pingsten. I Maria ser vi vad hela Kyrkan är och borde vara. Hon är överskuggad av Anden från början, fri från allt vad synd och ofullkomlighet heter. Detta Andens överskuggande finns alltid kvar i Kyrkan. Det är en ständig realitet att Anden vilar över Kyrkan och leder henne, så att hon inte tar miste när det gäller trons sanning. Anden ser också till att andligheten och heligheten fungerar. Allt vad helighet och andlighet heter kommer från Anden. Den Helige Ande ”smittar ner” oss med det som är hans.

På pingstikonerna ser vi hur apostlarna är samlade med Maria i den övre salen, cenaklet, i väntan på den Helige Ande. Även vi väntar alltid på den Helige Andes nåd och impulser. Kyrkan är alltid kvar i cenaklet med Maria och apostlarna. Grundstrukturen med både det apostoliska och det mariala draget finns alltid kvar i Kyrkan. De måste inspirera och komplettera varandra och gå in i varandra. Annars går det snett i Kyrkan. Det är Andens stora och förblivande uppgift att hålla samspelet levande, att överskugga Kyrkan, så att både Maria och Petrus kommer till sin rätt. Cenaklet är en slags spiritualitet också i Kyrkan. Man anknyter till det i vissa former av andlighet. Man blir kvar med Maria i bön om Andens ankomst i vetskap om att han är där.

Sedan fortsätter öppenheten för Anden i en daglig och vardaglig helighet. Ingenting är för litet för att vara viktigt. Vi kan så att säga höra Anden mellan kaffekoppen och munnen. Andens inspirationer kommer när vi minst tänker på det eller anar det. Det yttrar sig på olika sätt. Kardinal Danneels, den belgiske ärkebiskopen, talar om Anden som vårt immunförsvar. Kroppen behöver ett immunförsvar för att fungera. Annars dör den. Likadant är det med vår ande och själ. Vi är utsatta för så många smittorisker i andarnas rike. Vi har som det heter i

Första Johannesbrevet fått Anden som en inre smörjelse (1 Joh. 2:20,27), som hjälper oss att hitta rätt i allt det virrvarr som råder.

Immunförsvaret kan vi också kalla samvete. För det mesta vet vi med oss vad som är Guds vilja, vad han talar till oss och vad han vill av oss. Ibland kan det dock vara så invecklat att det kan vara svårt för oss. Immunförsvaret håller undan många skadliga inflytanden. Därför når pilarna inte alltid fram. När vi drabbas av vissa tankar och frestelser, som vi tycker är mycket jobbiga och som alltså har gått igenom immunförsvaret, så är det för att stärka vår andlighet.

Att vi skall vara stridsmän och kämpa mot de onda andarna är ett drag som har vi lite svårt för i vår tid. Vi talar helst inte om de onda andarna. I mässan i Sankt Mikael kyrka i Växjö brukar man alltid be den gamla bönen att Sankt Mikael skall hjälpa oss att stå emot de onda andarna. Sankt Mikael är bara budbärare till Anden som är det stora, kraftfulla immunförsvaret. Då vi blir ansatta på det andliga planet av frestelser och onda tankar, sker det eftersom vi är kallade att kämpa, renas, luttras genom det svåra, liksom kroppen ibland får kämpa för att bli av med vissa bakterier. Anden lindar inte in oss i bomull, även om vi gärna skulle vilja att allt var frid och fröjd och att inga av världens andar trängde in. Men det gör de.

Det är också meningen att vi i klostren, som Teresa av Avila (1515-1582) säger, skall kämpa i främsta frontlinjen. Vi är inte oberörda av frestelserna och de onda andarna. Anden ser till att så mycket kommer in som vi kan bära. Vi frestas aldrig över vår förmåga, säger man ibland i fromma sammanhang. Dogmatiskt kan vi säga, att den Helige Ande är ett fungerande immunförsvaret. Han håller borta mycket av det som vi inte kan tåla. Men det tillhör också vår kristna existens att vi måste kämpa som stridsmän.

Vi är inte bara vårdpaket som vi kanske skulle tro, då ädelreformen och kortare vårdköer införs. Men det fungerar inte på det planet heller. Det kommer alltid in bakterier och streptokocker. På sjukhusen säger man ibland att det är bäst att komma hem så fort som möjligt efter operationen för att slippa de bakterier man har där .

Vi måste alltså själva kämpa. Vi får aldrig tro att Anden, änglarna och de heliga kan ta ifrån oss vår roll som Kristi stridsmän. Men vi kan lita på att det mått vi får av kamp och frestelser är avmätt efter vår egen förmåga och styrka. Det betvivlar vi ibland. Det svåra kan tyckas oss övermäktigt. Men då får vi åter igen tänka på *epektasis*-motivet, att vi liksom måste sträckas ut och utvidgas. Vi måste utvecklas och gå vidare. Det gör vi inte bara för oss själva utan för hela Kyrkan. Det ställföreträdande motivet är mycket tydligt, inte minst hos Jungfru Maria. Hon står vid Jesu kors som representant för hela den återlösta mänskligheten. Då bär hon den del av mänskligheten som ännu är i valet och kvalet, om den skall bli frälst eller ej. Kampmotivet finns också hos Maria.

Den sista, lilla accenten handlar om ett annat namn på Anden som jag fann hos Lisbeth Johansson från Missionsförbundet. Hon kallar den Helige Ande för stjärnadvokat med anspelning på ordet *paraklet*, som används om Anden men är svårt att översätta. Anden är vår tröstare och försvarsadvokat. Han en riktig stjärnadvokat, som lyckas med konststycket att få oss frikända, att få oss över på rätt sida. Det gäller ibland också oss själva, så att vi vågar tro att Kristi nåd finns i vårt liv. Det finns ögonblick när det behövs en advokat som övertalar oss om att vi är på rätt väg. Trots att vi har många fel är vi i nåden. Vi har fått Anden, honom själv, som vår gåva. En av de största nådegåvorna är att veta att Anden är min advokat, den som kämpar för mig, för att jag skall få del av mitt arv. I Bibeln sägs att Gud vill ge oss sitt

arv. Kristus vill ge oss sitt arv. I arvstvisten mellan den onde och oss kan den Helige Ande övertyga oss om att vi är himlens arvingar. Vi har fått nådens och helighetens liv till gåva.

Vi ber till sist om att Anden skall hjälpa oss att se detta allt tydligare.

Helige Ande, du har överskuggat Jungfru Maria från början. Men du fortsätter att göra samma sak i vårt liv. Gör oss alltmer öppna för den nåd som aldrig någonsin fattas oss. I Faderns och Sonens och den Helige Andes namn. Amen.